

เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการขอใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

หลักการและเหตุผล

สภาวิจัยแห่งชาติ ได้ประกาศให้มีจรรยาบรรณการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 เพื่อใช้เป็นหลักและแนวทางปฏิบัติในการเลี้ยงและใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ ให้เป็นที่ยอมรับของสากล โดยการคำนึงถึงชีวิตของสัตว์ การนำสัตว์มาใช้ต้องพิจารณาอย่างรอบคอบแล้วว่าไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ และจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อวงวิชาการหรือการพัฒนาคุณภาพชีวิต ต้องใช้สัตว์จำนวนน้อยที่สุดที่จะให้ผลงานได้แม่นยำสูงสุด ต้องปฏิบัติต่อสัตว์โดยวิธีการที่ไม่ทำให้สัตว์เครียดหรือเจ็บปวดโดยไม่จำเป็น และต้องไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า การใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์นั้น ผู้ใช้สัตว์ฯ ต้องเสนอโครงการขอใช้สัตว์ให้คณะกรรมการกำกับดูแลการเลี้ยงและใช้สัตว์ของสถาบัน (คกส.) พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนดำเนินการ โดยที่ คกส. จะพิจารณาถึงความสอดคล้องกับจรรยาบรรณการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ สภาวิจัยแห่งชาติ และหลักการ 3Rs-Reduction, Refinement, Replacement เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการนำสัตว์มาใช้ในโครงการนั้นมีเหตุผลและความจำเป็นจริงๆ ไม่ทำให้สัตว์นั้นต้องสูญเสียชีวิตไปโดยเปล่าประโยชน์ มีการเลี้ยงสัตว์ให้มีความเป็นอยู่ที่ดี ไม่เครียด ไม่ติดเชื้ และไม่ให้สัตว์ต้องเจ็บปวดหรือทรมานโดยไม่จำเป็น และมั่นใจได้ว่าการใช้สัตว์นั้นจะทำให้เกิดประโยชน์เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและ/หรือการพัฒนางานทางวิชาการได้จริง

อย่างไรก็ตาม คกส. ของแต่ละองค์กรหรือสถาบัน ย่อมมีความแตกต่างกัน และเพื่อให้ คกส. สามารถพิจารณาโครงการได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน เป็นที่ยอมรับของนักวิจัย นักวิทยาศาสตร์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง สำนักงานมาตรฐานการเลี้ยงและใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ (สลช.) สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) จึงได้จัดทำ “เกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการขอใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์” ขึ้น เพื่อให้ คกส. ของทุกองค์กรและสถาบัน ได้ใช้เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการพิจารณาโครงการให้สอดคล้องกับจรรยาบรรณการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ สภาวิจัยแห่งชาติ และหลักการสากล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำเกณฑ์การพิจารณาข้อเสนอโครงการขอใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ของคณะกรรมการกำกับดูแลการเลี้ยงและใช้สัตว์ของสถาบัน (คกส.) ของแต่ละสถาบัน
2. เพื่อให้ คกส. ของทุกองค์กร และสถาบัน ดำเนินการพิจารณาข้อเสนอโครงการขอใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ได้สอดคล้องกับจรรยาบรรณการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ สภาวิจัยแห่งชาติ และหลักการสากล